

POLITISK PLATTFORM 2023-2027

Høyre, Fremskrittspartiet, Senterpartiet og Venstre

Blågrønt taktskifte

Vi er et fylke fullt av muligheter, og nordlendingen er vår største ressurs. Vi tror at hver enkelt av oss kan utgjøre en forskjell i samfunnet. Det skal være godt å bo, jobbe og skape noe i hele Nordland, og målet er at flere skal ha lyst til å bli nordlendinger. Vi vil sette en ny og positiv kurs for Nordland.

Kunnskap og kompetanse er løsningen på mange av våre utfordringer. Alle elever og lærlinger skal møtes av kvalifiserte lærere og veiledere. Alle skal oppleve trygghet og mestring, og flere skal fullføre sin videregående opplæring. Et fleksibelt og desentralisert studietilbud skal gi god læring hele livet.

Fylkesrådet vil sørge for at inkludering og bekjemping av utenforskapet blir et fokusområde, og en naturlig del av alle fylkeskommunale aktiviteter og ansvarsoppgaver.

Gode og trygge samferdselsløsninger binder Nordland sammen, og muliggjør næringsutvikling og bosetting i hele fylket. Et billigere og grønnere kollektivtilbud ruster oss for fremtiden. Vi skal utforske alternative og fleksible transportløsninger i distriktene.

Nordland har satt seg ambisiøse klimamål, og arbeidet for å nå dem må intensiveres. Vi skal bidra i det grønne skiftet gjennom reelle utslippskutt, og samtidig sikre et godt tilbud til innbyggerne.

Vi vil løfte frivilligheten, kulturen og idretten, som skaper bo- og blilyst for nordlendinger i alle aldre. Vi må sørge for god inkludering og integrering. Både unge og eldre er viktige ressurser i samfunnet vårt. Gjennom samarbeid skal vi være en tydelig og kraftfull stemme fra nord, og jobbe for at Nordland kommer styrket ut. Vi skal sette Nord-Norges utfordringer på dagsordenen.

Vi vil styrke det lokale selvstyret og gi fylkesdemokratiet et løft. Vi vil utrede gjeninnføring av formannskapsmodellen. Vi skal sikre en bærekraftig økonomistyring. Fylkeskommunen skal videreføre arbeidet med å redusere byråkrati og administrative kostnader, for å sikre midler til økt tjenesteproduksjon.

Offentlige arbeidsplasser må i større grad desentraliseres. Spredt bosetting er viktig, også i et sikkerhets- og beredskapsperspektiv.

Fylkeskommunen skal være positivt innstilt til private initiativ og nye samarbeidsformer. Vi skal være en lagspiller og drivkraft for nordlandskommunene.

Vår politikk skal legge til rette for næringsutvikling og arbeidsplasser i hele Nordland.

Tilgang på kraft er viktig for både eksisterende og nye næringer, og aktivitet som skaper arbeidsplasser skal prioriteres.

Kraftlinjene må utvikles slik at økt overføringskapasitet ivaretas regionalt. Vi vil arbeide for å øke produksjonen av fornybar kraft i Nordland.

Norske myndigheter både nasjonalt, regionalt og lokalt har et selvstendig ansvar og særskilte forpliktelser for å bevare, sikre og videreutvikle samisk språk, kultur og samfunnsliv som en del av Norges felles kulturelle arv. Videre legges det til grunn at samepolitikken i Nordland må bygge på prinsippet om menneskenes likeverd og forvaltes på sektorovergrepende nivå. Kulturelt mangfold i Nordland er en berikelse.

Nordlendingen skal merke at dette er et blågrønt taktskifte i Nordland!

Innholdsfortegnelse

1 Kapittel 1: Et Nordland for fremtiden - Utdanning og kompetanse

2 Kapittel 2: Samferdsel

3 Kapittel 3: Nordland - Grønn og fornybar

4 Kapittel 4: På lag med jobbskaperne og næringslivet

5 Kapittel 5: Levende lokalsamfunn

6 Kapittel 6: Folkehelse

7 Kapittel 7: Nordland i et større perspektiv

1 Kapittel 1: Et Nordland for fremtiden - Utdanning og kompetanse

Nordland fylkeskommune har i dag 16 videregående skoler med flere studiesteder i hele fylket. Denne desentraliserte modellen er unik. Fylkesrådet mener at en av våre viktigste oppgaver er å sørge for at enda flere fullfører. Vi trenger en skole som ser hver enkelt elev og der elevene får større medvirkning i sin egen skolehverdag. Vi vil se flere lærere med ulik fagbakgrunn, og sikre at elevene har kvalifiserte lærere i all undervisning. Vi vil gi flere lærere kompetansepåfyll de ønsker. Videregående skoler i Nordland skal være en attraktiv arbeidsplass for lærere.

Nordland er et av fylkene med flest hybelboere. Vi vil ha fokus på borteboernes velferd og gjennomføre en pilot for etablering av hybelhus i samarbeid med kommunene. I tillegg ønsker vi å videreutvikle aktiviteter utenfor skoletiden som leksehjelp, mattilbud og møteplasser

Vi må sørge for et utdanningstilbud i Nordland som dekker samfunnets behov for kvalifisert arbeidskraft i tiden fremover. Vi skal videreføre og styrke læreplassgarantien i Nordland og sikre at våre yrkesfagelever kan fullføre sitt løp med lærlingtiden i bedrift.

Det er viktig å ha fokus på inkludering, spesielt for elever som faller utenfor. Vi mener at vi trenger flere ulike tiltak for å fange opp de som faller utenfor skoleløpet. Det må være mulig å få tilrettelagt undervisning på ulike steder og med ulike innretninger, både faglig og sosialt.

Opplæringskontorene er en viktig samarbeidspartner for å lykkes med fleksible utdanningsløp og et viktig verktøy for å sikre at flere fullfører videregående opplæring. Fagskolene er også viktig for å sikre rett kompetanse i årene som kommer. Vi vil derfor styrke og videreutvikle fagskolen i Nordland.

Fylkesrådet vil

- Opprettholde alle studiestedene i Nordland og ha et desentralisert og fleksibelt linjetilbud i hele fylke, herunder også vurdere gjenopprettelse av linjetilbud.
- At undervisningsgårdsbrukene ved naturbruksskolene på Kleiva og Marka skal opprettholdes for å imøtekomme fremtidens behov, ved blant annet søke om å etablere flere fagskoletilbud.
- Sikre et godt samisk utdanningstilbud i Nordland med tilbud om opplæring i samisk språk og kultur.
- Være positiv til private initiativ som styrker utdanningstilbudet og opprettelse av internasjonalt orienterte studieløp som for eksempel IB-linjer.
- At elever selv skal få lov til å velge hvilken skole de skal gå på uavhengig av geografi.
- Gjennomføre en pilot for etablering av hybelhus i samarbeid med kommunene.
- Ha fokus på inkluderende tilbud for alle elever.
- Følge opp at utstyret på yrkesfagskolene er i samsvar med utstyr man finner i arbeidslivet.
- Videreføre og styrke ordningen med mobbe- og lærlingombudet i Nordland. Det skal være nulltoleranse for mobbing på våre skoler. Dersom andre tiltak ikke fungerer skal eleven som mobber flyttes til en annen skole.
- Ferdigstille ny skole i Mosjøen og bygge ny skole i Narvik.
- Jobbe for økt borteboer- og utstyrsstipend.

- Søke om å bli et prøvefylke for valgfritt sidemål.
- Vurdere muligheten for anonym retting av prøver og vurderinger og filming av muntlig eksamen for å gi elever muligheten til etterprøvelse.
- Videreutvikle skolehelsetjenesten sammen med kommunene og sikre et bedre digitalt helsesykepleiertilbud og tverrfaglig team i videregående opplæring.
- Sikre gode digitale læringsplattformer og rutiner som bidrar til god digital undervisning, dersom det ikke mulig å gjennomføre ordinær undervisning.
- Sikre at Nordlandsskolene har fraværsgrense som bidrar til økt fullføring og bedre skole.
- Vurdere å la elever som starter et utdanningsløp få en garanti om å fullføre løpet på samme skole, så lenge man består hvert skoleår.
- Sikre støtte til Vitensenteret i Nordland

2 Kapittel 2: Samferdsel

En forutsigbar, god og trygg samferdsel og infrastruktur er viktig og helt avgjørende for effektiv og god transport av varer og personer inn og ut av Nordland. Næringslivet i Nordland bidrar med viktig verdiskaping og eksport for Norge som nasjon. Våre varer fraktes ut via veier, jernbane, flyplasser og havner. En videre styrking og opprustning av fylkesveier og øvrig infrastruktur skaper bolyst, optimisme og vekst både i distrikt og by. Vi vil sikre en videre satsing på nybygg og vedlikehold av fylkesveier og være en pådriver for gode korrespondanser og velfungerende pendlerruter.

Vi er opptatt av at myke trafikanter skal kunne ferdes trygt langs våre fylkesveier, og spesielt ønsker vi å ha trygge skoleveier. Vi vil jobbe aktivt opp mot staten for å få bedre finansiering av vei, tunnel, bru og rassikring for å ta igjen mer av etterslepet på fylkesveiene. Vi vil jobbe aktivt for å utrede alternative løsninger til ferge for å sikre næringsutvikling, for eksempel brubygging ved å benytte fergeavløsningsordningen. I denne perioden ønsker vi også å jobbe for større overføringer til drift av persontransport på vei og hav. Vi skal jobbe for å fortsatt økt godsmengden på jernbanen, for å videreføre den positive utviklingen.

Gratis ferge har stor betydning for Nordland, og vi vil jobbe for at de siste tre fergestrekningene også blir gratis. Vi vil fortsette vårt arbeid for å redusere billettprisene på hurtigbåt og gjøre kollektivtilbudet enda mer attraktivt å bruke.

Nordland er et stort fylke med varierende bosetting som gjør det utfordrende med et helhetlig busstilbud. Vi ønsker et busstilbud som er bedre tilpasset folks hverdag slik at bussen kan bli et reelt alternativ til bil, uansett om du skal på fritidsaktiviteter eller jobb. I denne perioden skal vi evaluere busstransporten i fylket og videreutvikle smarte løsninger for kollektivtransport i distriktene, inkludert bestillingstransport og distriktsmobil. Dette vil gjøres i samarbeid med kommunene. I tillegg til at busstilbudet blir bedre, må det også bli billigere og grønnere. Derfor skal prisene reduseres, og flere busser skal bli nullutslippsbusser.

Vi ønsker å videreutvikle ordningen der fylkeskommunen eier fartøy og leier dem ut til selskap som vinner anbud. Fylkesrådet er opptatt av at kommunene involveres i planleggingen og justeringen av rutetilbudet.

Vi vil følge opp Nasjonal transportplan (NTP) og Regional transportplan (RTP) og de planlagte prosjektene i fylket. Vi vil være med å sikre en bærekraftig utvikling som ivaretar både miljøet og lokale behov.

Fylkesrådet vil

- I høy grad prioritere drift og vedlikehold av fylkesveiene som flaskehals- og bruprosjekter på fylkesveiene.
- At det sørges for et målrettet fylkesveiløft for å redusere vedlikeholdsetterslepet på fylkesveiene.
- Se på mulighetsrommet for å bygge gang- og sykkelstier på en rimeligere måte.
- Innføre billettfratak på hurtigbåter i samband som kun har hurtigbåt som kommunikasjon.
- Jobbe for å redusere prisene på hurtigbåter slik at hurtigbåt er et reelt transportalternativ.
- Jobbe for at alle fylkesveifergene i Nordland blir gratis.
- Innføre pendlerkort for jobbpendlere og næringstransport som kjører i fast rute, for å sikre forkjørsrett på ferge.
- Øke frekvensen på fergesamband og hurtigbåt der det er behov, og vurdere opprettelse av en del samband/anløpssteder som har forsvunnet de siste årene.

- Stille strengere krav til kvalitet på ferge- og båtmateriell i anbudsutlysningen for å sikre god og moderne standard på fartøyene, inkludert reservemateriell.
- Videreføre dagens ungdomskort og redusere prisen. Vi vil også vurdere å senke aldersgrensen på ungdomskortet.
- Jobbe for at all kollektivtransport i Nordland skal være klimanøytral innen 2030.
- Videreføre Kyst-til-markedsstrategien, herunder jobbe for overføring av viktige næringsveier til staten.
- Jobbe for å redusere flyavgiftene på kortbanenettet.
- Arbeide for et bedre FOT-rutetilbud med styrket frekvens og kapasitet i hele Nordland.
- Satse på miljøvennlige ferger og hurtigbåter uten at det går på bekostning av innbyggernes tilbud. Investeringer i grønne transportløsninger skal gjøres i en takt som ivaretas gjennom å søke økte statlige kompensasjoner for å gjennomføre tiltaket.
- Etablere og videreføre universelt utformede ventefasiliteter på steder som anløpes av hurtigbåt og ferge.
- Sikre trygg godsfrømsel og persontransport ved at egnede kaier og ekspeditører brukes der det er nødvendig.
- Arbeide for at etterslep i investeringer reduseres og fiskerihavnene prioriteres. Fiskerihavner er avgjørende og fremtidsrettet infrastruktur for berørte lokalsamfunn og næringsliv.
- Vurdere utvidelse av kystgodsrueten.
- Arbeide for at flom- og rassikring skal styrkes.
- Sikre sømløse overganger mellom ulike transportformer og bedre samordningen mellom fylkene.
- Jobbe for at Nordland blir en arena for utvikling, testing og implementering av teknologi for klimanøytral luftfart.
- At det skal legges til rette for økt bruk av sykler, el-sparkesykkel, bussykler o.l. i forbindelse med knutepunkter.

3 Kapittel 3: Nordland - Grønn og fornybar

Nordland fylke har satt seg ambisiøse klimamål, og arbeidet for å nå dem må intensiveres. Dette krever kraftfulle tiltak på alle områder.

Fylkesrådet har som ambisjon at Nordland skal være et ledende industrifylke og en viktig bidragsyter til det grønneskiftet. Vi vil legge til rette for sikker og miljøvennlig energiforsyning, der effektiv og lønnsom utbygging av fornybar energi blir prioritert. God og bærekraftig forvaltning av vannkraft, og andre fornybare energiformer er nødvendig for å sikre grønne nærings- og industriarbeidsplasser i fremtiden.

Nordland er et fylke med store naturressurser. Fylkesrådet mener disse ressursene må forvaltes på en bærekraftig måte som bidrar til vekst og utvikling.

Vi står midt i det grønne skiftet hvor vi skal gjøre det mer lønnsomt å skape verdier på en miljøvennlig måte.

Fylkesrådet vil

- At næringslivet og industrien må sikres stabilt tilgang på nødvendig kraft og videre drift og utvikling.
- Arbeide for at det legges mer til rette for mer industriell utnyttelse av kraftproduksjon.
- Støtte utbygging av el-nettet mellom regioner i Nordland for å øke kapasiteten. Vi vil jobbe for å øke overføringskapasiteten på eksisterende og nytt nett.
- Arbeide for at rammebetingelser som sikrer at Nord-Norge får en sterk posisjon innen offshore havvind.
- Utrede mulighetene for kjernekraft i Nordland.
- Legge til rette for forskning- og utviklingsprosjekter for konkurransedyktige tidevann- og bølgekraftprosjekter.
- Sikre at petroleumsnæring bidrar til lokal verdiskapning.
- Vurdere installering av solenergi på fylkeskommunens bygningsmasse.

4 Kapittel 4: På lag med jobbskaperne og næringslivet

I Nordland har vi et næringsliv bestående av små og mellomstore bedrifter, som er avhengig av forutsigbare rammebetingelser, god infrastruktur og tilgang på kompetanse. Til sammen gir dette mange trygge og konkurransedyktige arbeidsplasser i hele fylket. En sterk fylkeshovedstad, sterke regionsentre og levende distrikter går hånd i hånd for å styrke fremtidens Nordland.

Fylkesrådet vil føre en politikk som bidrar til innovasjon, kunnskap og kompetanse. En ny retning for Nordland skal gjøre Nordland bedre rustet for å møte den globale og digitale konkurransen for fremtiden.

Vi ønsker en levende reiselivsnæring i hele Nordland, og vil derfor videreføre satsingen på produkt- og destinasjonsutvikling i fylket. Fylkesrådet vil legge til rette for og bidra til å utvikle helårsturisme, dette for å også gi grunnlaget for helårlige arbeidsplasser i reiselivsnæringen. Samtidig skal vi jobbe for at naturen ikke blir skadelidende som følge av økt turisme, og at det kan innføres besøksbidrag for områder med stor belastning, der det er lokal enighet om det.

Landbruk er en sentral og viktig næring som bidrar til matproduksjon, bosetting og ivaretagelse av kulturlandskapet. Å styrke selvforsyningen og matberedskapen vil være viktig, og fylkesrådet ønsker å satse på lokal mat og matproduksjon. Landbruket er avhengig av at naturen er i balanse, og at belastningen på natur og miljø minimeres.

Fylkesrådet vil øke satsingen på skogplanting og forvaltning av skog- og utmarksressurser, inkludert forvaltning av vilt og fisk. Det må samtidig tas hensyn til beitebruk, friluftsliv og naturmangfold. Vi er positive til vern av natur for å ivareta natur- og miljømangfoldet, men er opptatt av at vern må være frivillig.

Reindriftsnæringen er en viktig bærebjelke for den samiske kulturen. Fylkesrådet er opptatt av at det skal være gode rammebetingelser for reindrifta, for å sikre videre bærekraftig drift i fylket og optimisme for fremtidige generasjoner. Ulike interesser må ivaretas på en balansert måte.

Havbruksnæringen er landets nest største eksportnæring. Næringen bidrar sterkt til sysselsetting langs nordlandskysten og har et svært stort vekstpotensial fremover. Vi vil at fiskeri- og havbruksnæringen skal ha gode, stabile og forutsigbare rammebetingelser. Nordland fylke er et av landets største og viktigste fiskerifylker og vi har et ekstra stort ansvar for å legge til rette for arbeidsplasser både på sjø og land. Vi må også sørge for at farleder og havner utbedres slik at de kan betjene dagens fiskefartøy.

Geologien i Nordland inneholder store mengder mineraler og metaller som vil være viktig for å gjennomføre det grønne skiftet. Vi vil være en aktiv pådriver for at man skal lykkes med kartlegging og utvinning av disse ressursene.

Nordland skal være et fylke for de unge. Vi skal være et skaperfylke for unge mennesker som vil etablere seg i Nordland. Vi trenger et fylke som legger til rette for at unge skal kunne skape sine egne arbeidsplasser og få seg sin førstearbeidsplass i Nordland.

Fylkesrådet vil

- Arbeide for at Nordland skal være en attraktiv lokasjon for bærekraftige industri - og næringsetableringer.
- Sørge for at det offentlige samhandler bedre med oppstartsselskaper.
- Legge til rette for å bygge ut digitalinfrastruktur i hele fylket, og ha som mål at høyhastighetsbredbånd og 5G-nett skal være tilgjengelig i hele Nordland.
- Føre en næringspolitikk som legger til rette for et livskraftig næringsliv og verdiskaping i hele Nordland.
- Legge til rette for og bidra til å utvikle helårsturisme.
- Opprettholde og styrkestøttefond for mottaksstasjoner i fiskerinæringen.
- Bidra til økt støtte til tiltak i fiskerihavnene gjennomkystverket.
- At det skal stimuleres til utvikling både innen tradisjonelt landbruk og tilleggsnæringer.
- At mineralstrategien for Nordland skal utformes for å imøtekomme fremtidens behov samt ivareta de sårbare naturressursene.
- Bidra til godt samarbeid mellom sektormyndigheter, statlige forvaltningsnivå og næringslivet.
- Bidra til og jobbe for å få en helhetlig og forutsigbar forvaltning hos Statsforvalteren med lik forvaltningspraksis.
- Bidra til at fiskeri og havbruk fortsatt sikres bærekraftig vekst.
- Jobbe for at insentiver for miljøteknologitillatelse innføres.

5 Kapittel 5: Levende lokalsamfunn

Fylkesrådet skal ta et større ansvar for kreative grep som bidrar til bolyst, blilyst og rekruttering av folk og kompetanse til Nordland. Uten folk, arbeidstakere og gründere som ønsker å bo i fylket vårt hjelper det lite med mange nye arbeidsplasser. Vi vil bidra til at alle kommuner og regioner i Nordland får vist frem hva de kan tilby til befolkningen og tilflyttere. Samtidig skal fylkesrådet ta et overordnet ansvar for å markedsføre Nordland nasjonalt og internasjonalt.

Kultur, både som uttrykk og opplevelse, er noe nordlendingen er opptatt av. Kulturfeltet gir noe å leve for, ikke bare noe å leve av. Å bygge et sterkt kulturfylke

handler om å la kulturlivet utfolde seg, til glede for befolkningen. Det skal finnes solide kulturarenaer der folk bor i Nordland. Skal vi ha et samfunn bestående av rause fellesskap tuftet på toleranse og ytringsfrihet trenger vi levende kunst -og kulturmiljøer i både distrikter og byer i hele Nordland.

Nordland skal være et mangfoldig og inkluderende samfunn der skaperkraft, kreativitet og kunst har en sterk egenverdi og bidrar til nye perspektiver, lokal bærekraft, tilhørighet og livskvalitet.

Kulturarven og språket former oss både som enkeltmennesker og som fellesskap. Vi vil ha sterke kulturinstitusjoner og et fritt kulturfelt som blomstrer. Det vil gi oss et mangfoldig tilbud med mange forskjellige ytringer. Enten vi går på festival, teater, bibliotek eller museum. Kulturinstitusjoner er til for alle. Vi vil sikre bredde og mangfold i kulturtilbudet.

Det må finnes inspirerende museer som tar sitt samfunnsansvar på alvor, som bevarer og formidler historier. Som sier noe om hvem vi har vært –og dermed også noe om hvem vi er nå. For å bygge identitet og trygghet på hvem vi er, så må vi vite hvem vi har var. Dette for å peke retning videre, til hvem vi skal bli, som fremtidens nordlendinger. Stolthet og trygghet, gjennom kunnskap om oss selv.

Kultur- og fritidstilbud bidrar til at vi føler tilhørighet og stolthet, og er en viktig del av vår identitet. Kultur, frivillighet og idretten skaper glede, glød og engasjement og bidrar til å løse viktige samfunnsoppgaver som integrering, gode oppvekstmiljøer og folkehelse. Vi må sørge for et godt kultur- og fritidstilbud for alle aldersgrupper. Vi skal løfte frem frivilligheten som en viktig arena for inkludering og som selve bærebjelken i levende lokalsamfunn.

Fylkesrådet vil i samarbeid med regionrådene og kommunene etablere et prosjekt for å skape tilflytting, samt markedsføre mulighetene i fylket vårt mot mulige tilflyttere.

Fylkesrådet ønsker at det skal stilles strengere krav til Innovasjon Norge og SIVA om synlighet og aktivitet i hele fylket.

Nordland må være et nytenkende fylke og ha gode medvirkningsrutiner slik at innbyggere i alle aldre og med ulike forutsetninger føler seg sett og hørt. Vi skal sørge for et levende demokrati der også politikken som føres på fylket skal være engasjerende for våre innbyggere.

Fylkeskommunen skal bidra til deltakelse blant unge i valg, blant annet gjennom tilrettelegging for at unge politikere kan delta i skolevalgene.

Nordland er i en særstilling i forhold til samisk kultur og språk med mange ulike samiske språk. Nordlandfylkeskommune skal samarbeide aktivt med nasjonale og lokale aktører for at bredden i samisk samfunnsutvikling blir godt ivaretatt.

Fylkesrådet vil

- Se på kreative tiltaksom kan bidra til befolkningsvekst i Nordland og Nord- Norge i samarbeid med kommuner og regionråd.
- Sørge for at skoler og andre offentlige bygg skal være tilgjengelige for idrett, kultur og frivillighet - både på hverdager og i helgene.
- Bidra til gode og stabile støtteordninger til kulturarrangement i fylket og vurdere å opprette et eget arrangementsfond for kultur- og idrettsarrangement i Nordland.
- Samarbeide med kommunene om gode kulturskoletilbud i hele fylket.
- Bidra til at Nordland sin kultur og historie blir bevart og videreformidlet. Blant annet gjennom museum, ulike besøkssenter og andre besøksarenaer, samt finansiering gjennom regionale kulturfond.
- Styrke de fylkeskommunale bibliotekene som møteplass, kulturarena og synliggjøre de digitale utlånsmulighetene.
- Beholde og videreutvikle UKM, den kulturelle skolesekken, den kulturelle spaserstokken, sceneinstruktørordningen og distriktsmusikerordningen.
- Etablere kulturtransportordning for unge og eldre på permanent basis. Jobbe for at Bodø som europeisk kulturhovedstad i 2024 skal gi varige kulturelle ringvirkninger over hele Nordland.
- Ta en gjennomgang av fylkeskommunale tilskuddsordninger, slik at en kan redusere tilskudd til ikke-lovpålagte oppgaver og at tilskudd til kultur og idrett for barn og unge prioriteres.
- Koordinere og sørge for at arbeidet med de samiske språkene og kulturen blir godt ivaretatt på tvers av fylkesgrensene.
- Være en pådriver for opprettelsen av et Nasjonalt Ungdomsråd i Norge.
- Påvirke statlig etablering av vedlikeholdsfond for å sette i stand verneverdige og fredede kulturbygg og fartøyvern.

6 Kapittel 6: Folkehelse

Det å ha en befolkning med god folkehelse er et stort gode for hver enkelt av oss. Vi er derfor svært opptatt av kunnskap om folkehelse og driver forebyggende arbeid i kontaktflate med ungdom. Folkehelsearbeidet må tilpasses mennesker i alle livsfaser og bidra til å redusere sosiale forskjeller. Godt folkehelsearbeid og samarbeid med frivilligheten i kommunene og fylket sikrer forebygging av fremtidige helseplager.

Frivilligheten er en viktig del av samfunnet vårt, og den må vi pleie og utvikle. I mange sammenhenger får vi da mange flere innbyggere som blir svært dyktige på samarbeid og utfører viktige samfunnsoppgaver.

Tannhelse er et viktig ansvar i fylkeskommunen, og for fylkesrådet er det viktig å sikre gode og desentraliserte helsetilbud over hele fylket. Det er viktig å legge til rette for kort reisevei og tilrettelegge for også betalende pasienter som genererer inntekter til

fylkeskommunen. Den nye tannklinikkstrukturen i Nordland skal evalueres med hensyn til blant annet kvalitet, tannlegedekning, tilgjengelighet/kapasitet, ventetider, hvilken kategori av pasienter som behandles, avstander til behandling, konsekvenser for de minste brukerne. Vi ønsker et offensivt løft på tannhelse i Nordland, og ønsker at tannhelsen til barn og unge i Nordland skal være blant de 3 beste fylkene i landet.

Fylkesrådet vil

- Se på muligheten for å opprette et mobilt tannhelsetilbud. Opprettelsen av et slikt tilbud skal ikke gå ut over dagens tannklinikker.
- Sikre god og stabilbemanning på de fylkeskommunale tannklinikkene og legge til rette for betalende kunder der det er mulig.
- Ha økt fokus på tilrettelegging for universell utforming og legge mer til rette for bruk av naturen, også for personer med funksjonsnedsettelse.
- Jobbe for at modellen "Æ e Mæ" må innføres i hele Nordland.
- Støtte utbygginga og utviklinga av lokale og regionale turløyper og andre tiltak som fremmer friluftsliv.

7 Kapittel 7: Nordland i et større perspektiv

Nordland skal være en aktiv samarbeidspartner i de internasjonale foraene som vi deltar i. Et tettere samarbeid også i Nord-Norge vil være viktig for å løfte Nord-Norges utfordringer og løsninger på et nasjonalt og internasjonalt nivå. I lys av dagens verdenssituasjon er det viktig at Nord-Norge er med på utformingen av Barentssekretariatet og samarbeidet i Nord fremover.

I et internasjonalt perspektiv er det også viktig for fylkesrådet å jobbe med beredskap. Vi må jobbe opp mot nasjonale myndigheter for å få styrket Heimevernet og styrke Nordland som beredskapsfylke. For å styrke beredskapen i Nord vil det også være viktig å sikre økt militær tilstedeværelse i Nord-Norge, som er en strategisk viktig region for Norge. Evenes sin oppbygging av flystasjon samt Ofoten og Bodø som strategisk område i NATO-sammenheng vil være viktig for Norges sikkerhet.

Kystvaktens hovedkvarter i Sortland er avgjørende for samfunnssikkerheten i Norge, og derfor også viktig for beredskapen i nord.

Romsikkerhet er satt høyt på dagsordenen av Nasjonal sikkerhetsmyndighet, og Andøya Space og Spaceport vil være et viktig satsingspunkt for Nordland og Norge. Det er viktig for fylkesrådet å være en bidragsyter og støttespiller for arbeidet som foregår.

Det er viktig å sikre god kunnskap og kompetanse i hele Nordland. Derfor vil fylkesrådet jobbe med å styrke Nord universitetet og UIT sin posisjon og jobbe for økt antall studier tilpasset Nordland og Nordområdenes behov. Universitetene skal inviteres inn i fora som drøfter regional utvikling og prosjekter som har som mål å

styrke verdiskapingen i fylket. Nordland fylkeskommune vil være en pådriver for å sikre desentralisert høyere utdanning i hele Nordland.

I et helse- og samfunnsperspektiv er det viktig for fylkesrådet at det sikres en sykehusstruktur som gjenspeiler befolkningens behov. Et trygt og faglig forsvarlig akutt- og fødetilbud i hele fylket er avgjørende for å sikre et nødvendig tilbud til våre innbyggere.

Fylkesrådet vil

- Være en pådriver for å videreutvikle Regionalt nordområdeforum og Forsvarsforum Nord for å sikre bredere deltakelse politisk.
- Utvikle Nordlands internasjonale relasjoner og samarbeid.
- Jobbe for opprettholdelse av hovedredningssentralen og forswarets operative hovedkvarter i Nordland. Jobbe for styrket beredskap i Nord.
- Bidra til at Nord universitet og UiT Norges Arktiske Universitet får gode rammebetingelser og sikrer en desentralisert struktur.
- Være en pådriver for å sikre en sykehusstruktur med akutt- og fødetilbud som gjenspeiler befolkningens og næringslivets behov.
- Støtte opp under viktige regionale og lokale utviklingsprosjekter som Andøya Space og Spaceport og flystasjonen i Evenes.

- Gjennomgå og videreutvikle eksisterende regionale internasjonale samarbeidsfora, til det beste for næringsliv og innbyggere i Nordland.